

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Υπεύθυνη ομάδας Λατινικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ

Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΜΑΚΟΥ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti **milibus** sestertium eum ēmit. Id exemplum sutōrem quendam incitavit, ut corvum docēret parem salutatiōnem. Diu operam frustra impendēbat; quotiescumque avis non respondēbat, sutor dicere solēbat «Oleum et operam perdidit». Tandem corvus salutatiōnem didicit et sutor, **cupidus** pecuniae, eum Caesari attulit. Auditā salutatiōne Caesar dixit: «Domi satis salutatiōnum talium audio».

«Congrediāmur, ut singulāris proelii eventu cernātur, quanto miles Latīnus Rōmāno virtūte antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditāte pugnandi permōtus, **iniussū** consulis in certāmen ruit; et fortior hoste, hastā eum transfixit et armis spoliāvit. Statim hostes fugā salūtem petiverunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, cuius **operā** hostes fugāti erant, morte multāvit.

Omnia sunt excitanda **tibi** uni, C. Caesar, quae iacēre sentis percussa atque prostrata impetu belli ipsius, quod **necesse** fuit: constituenda iudicia, revocanda fides, comprimendae libidines, propaganda suboles; omnia quae dilapsa iam diffluxērunt, sevēris legibus vincienda sunt.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστούν τα υπογραμμισμένα χωρία των δοθέντων κειμένων.

(Μονάδες 20)

2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου, γράφοντας τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστές ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένες, σύμφωνα με την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου.

A. Οι Εκλογές του Βεργιλίου είναι το εθνικό έπος των Ρωμαίων.

B. Ο Τίτος Λίβιος διεκπεραίωσε την ποιητική παρουσίαση της ιστορίας της Ρώμης από την ίδρυσή της ως το 9 π.Χ.

Γ. Ο Ιούλιος Καίσαρ είναι ο καλλιτέχνης της απομνημονευματικής γραφής σε δύσκολη και δυσνόητη γλώσσα.

Δ. Ο Αύγουστος και ο Μαικήνας υποστηρίζουν οικονομικά και συσπειρώνουν σε λογοτεχνικούς κύκλους κορυφαία ταλέντα (θεσμός της «πατρωνείας»).

Ε. Ο Κάτουλλος, ο κορυφαίος λυρικός και επιγραμματικός ποιητής, επηρεάστηκε κυρίως από τον Εμπεδοκλή.

(Μονάδες 10)

3α. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι:

multum: ίδιος τύπος στους άλλους βαθμούς

milibus: γενική και αιτιατική πληθυντικού

sestertium: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

parem salutationem: ονομαστική ενικού

avis: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού

eum: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό για το ουδέτερο γένος

talium: ίδιος τύπος στον άλλο αριθμό

eventu: γενική ενικού

virtute: γενική πληθυντικού

adulescens: αιτιατική πληθυντικού

viribus: ονομαστική ενικού

certamen: ίδιος τύπος στον άλλο αριθμό

cuius: αφαιρετική ενικού για το θηλυκό και το ουδέτερο γένος

fides: κλητική ενικού

ipsius: ονομαστική ενικού στο ίδιο γένος

(Μονάδες 15)

3β. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι.

(Για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο.)

interfuit: απαρέμφατο Ενεστώτα

emit: απαρέμφατο Μέλλοντα στην ίδια φωνή

solebat: απαρέμφατο Παρακειμένου

attulit: β' πληθυντικό Οριστικής Ενεστώτα & Μέλλοντα ίδιας φωνής

Auditā: γερουνδιακό στον ίδιο τύπο (πτώση, αριθμός, γένος)

dixit: β' ενικό Προστακτικής Ενεστώτα ίδιας φωνής

Congrediamur: απαρέμφατο Μέλλοντα και β' ενικό Οριστικής Ενεστώτα

ruit: ίδιο πρόσωπο στην Υποτακτική Μέλλοντα

transfixit: ίδιο πρόσωπο στον άλλο αριθμό στην Υποτακτική Ενεστώτα ίδιας φωνής

spoliavit: ίδιος τύπος στην Ενεργητική Περιφραστική Συζυγία

fugati erant: απαρέμφατο Μέλλοντα στην ίδια φωνή

multavit: αφαιρετική ενικού στο αρσενικό γένος μετοχής Μέλλοντα

revertisset: γ' πληθυντικό Υποτακτική Παρατατικού

excitanda sunt: ίδιος τύπος στην Υποτακτική

diffluxerunt: αφαιρετική σουπίνου

(Μονάδες 15)

4α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων των αποσπασμάτων που σας δίνονται: **milibus, cupidus, iniussu, operā, tibi, necesse.**

(Μονάδες 6)

4β. Στο χωρίο “**Oleum et operam perdidit.**” να μετατρέψετε σε απαρεμφατική σύνταξη το χωρίο που δίνεται με εξάρτηση “**Sutor dicere solebat...**” (Μονάδες 4) και στο χωρίο “**sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit**” να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική. (Μονάδες 5)

(Μονάδες 9)

5α. Στο χωρίο “**cupiditāte pugnandi permōtus, iniussū consulis in certāmen ruit**” να εντοπίσετε την μετοχή (1 μονάδα) και, αφού την αναγνωρίσετε συντακτικά (2 μονάδες), να την αναλύσετε σε δευτερεύουσα πρόταση έτσι, ώστε να δηλώνει υποκειμενική αιτιολογία (2 μονάδες).

Στο ίδιο χωρίο να αναγνωριστεί συντακτικά ο εμπρόθετος προσδιορισμός **in certāmen** (2 μονάδες) και να μετασηματιστεί έτσι, ώστε να δηλώνει την ίδια επιρρηματική σχέση α) σε σουπίνο (1 μονάδα) και β) σε εμπρόθετο γερούνδιο αρχικά με την πρόθεση **ad** (1 μονάδα) και στη συνέχεια με την πρόθεση **gratia** (1 μονάδα). Να λάβετε υπόψη σας ότι το ουσιαστικό **certāmen** προέρχεται ετυμολογικά από το ρήμα **certo** (α' συζυγίας).

(Μονάδες 10)

5β. Στα χωρία

“**et fortior hoste**” & “**Domi satis salutationum talium audio**”

να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο των υπογραμμισμένων λέξεων (2X1 μονάδες) και για την μεν πρώτη φράση να αποδώσετε τον υπογραμμισμένο όρο με ισοδύναμο τρόπο (2 μονάδες), για τη δε δεύτερη να δηλώσετε την απομάκρυνση από τόπο (1 μονάδα).

(Μονάδες 5)

6. Να γράψετε δίπλα σε κάθε ελληνική λέξη της στήλης A τον αριθμό της λατινικής λέξης της στήλης B με την οποία σχετίζεται ετυμολογικά. Προσοχή! Δύο λέξεις της στήλης A δεν έχουν αντιστοιχία ετυμολογική με λέξεις της στήλης B.

A	B
α. ολικός	1. domi
β. ντοκουμέντο	2. antecellat
γ. διαφυγή	3. oleum
δ. λάδι	4. fuga
ε. αντέγκληση	5. doceret
στ. Κολωνός	
ζ. οικοδόμος	

(Μονάδες 10)

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
Διευθ. - Αγ. Δημήτριος